

Achter zijn ogen was alles leeg, geen beelden, geen herinneringen, niets. Haar mobiel had hij in het water gegooid, ergens. Niet doen nu, niet denken. Hij liep op de automaat, als een jogger, met zijn hardloopschoenen, sneakersokken, sportbroek, T-shirt, iPod. De bril met het dunne montuur en het vensterglas zou hij bewaren voor een volgende keer, het lichtblauwe vestje had hij weggegooid. Voor het eerst had hij tape gebruikt, breed, grijs ducttape, buizenplakband. Watervast. Hij vroeg zich af of hij sporen had achtergelaten. Aan een orgasme was hij niet toegekomen.

Het was tien voor acht toen hij zijn kamer binnenkwam. De tondeuse werkte perfect. Opzetkam vier, twaalf millimeter, weg krullen. Hij zette het eten van de afhaalchinese op tafel, pakte de afstandsbediening en klikte de televisie aan. Het antwoordapparaat knipperde niet. Vreemd, zijn moeder had niet gebeld. Op woensdagmiddag deed ze dat altijd.

Maarten Severyn stond op de veerpont en keek over het inktzwarte water. Hij rilde, het was een koude nacht voor begin april. Het zachte dreunen van de scheepsmotoren onder het blauw-witte dek klonk vertrouwd. Vanuit zijn bed kon hij de gemeenteveren altijd voorbij zien varen. De geur van vette dieselolie verwaaide over het water. Het tochtje naar Noord gaf hem het gevoel dat hij even de stad uit ging, zelfs het hoofdbureau van politie aan de Elandsgracht leek ver weg.

De centrale meldkamer had hem om 23.12 uur wakker gebeld. Zijn eerste piketdienst sinds lange tijd liep tot 8.00 uur en het was meteen raak. Woensdag 12 april, 23.10 uur: een passant had het dode lichaam van een jonge vrouw gevonden in het Noorderpark. De centralist wist dat Maarten aan het IJ woonde. Hij had geluk gehad, de pont lag klaar voor vertrek toen hij aan kwam fietsen.

Hij schrok, zijn smartphone rinkelde. Maarten had niets met telefoons, sterker nog, hij had er een hekel aan. Vrijwel altijd brachten ze slecht nieuws, negen van de tien keer vragen die de dagorde doorbraken. Natuurlijk besepte hij het belang van snelle communicatie binnen de recherche en moest hij daaraan meedoen, maar het gebeurde regelmatig dat hij het ding vergat op te laden of mee te nemen. Hij had hem nu iets meer dan een jaar. In het begin gebruikte hij een stukje uit de soundtrack van The Hours als ringtone. De muziek had meer commentaar veroorzaakt dan hij kon verdragen. Na een halve dag had hij het fragment al vervangen door het rinkelen van een klassieke telefoon.

Nu was het Jelle Rooda, onderweg naar de plaats delict. Zijn stem klonk energiek, zoals altijd. Ze werkten pas twee maanden samen, maar Maarten was blij dat hij bij de selectie van een nieuwe teamgenoot zijn gevoel gevolgd had. Jelle was een jonge hond, maar hij zou weleens een heel goede rechercheur kunnen worden.

Maarten wist alleen niet of hij hem in vertrouwen kon nemen. De laatste tijd had hij steeds meer behoefte aan reflectie, aan een maat die reageerde op conclusies, die redeneringen volgde of er juist een gat in schoot. Maar het kon niet, nu nog niet. Hij wist ook niet of Jelle zijn mond wel wilde houden. Tenslotte was Maarten zonder toestemming van zijn meerderen een persoonlijke vendetta begonnen, een onderzoek dat hem zijn baan kon kosten.

'Om eenentwintig uur twee, een telefonische melding bij het wijkbureau aan de Beursstraat,' hoorde hij Jelle zeggen. Het betrof een tweedejaars studente Rechten, Maaïke Ferwerda. Negentien, donkerblond halflang haar. Ze was niet komen opdagen bij een mondeling tentamen dat 's avonds om acht

uur zou beginnen. Haar docent verklaarde dat ze diezelfde middag nog met het meisje gesproken had en dat ze een zeer gemotiveerde indruk maakte. De centralist overtuigde de vrouw ervan dat aangifte van vermissing in dit stadium nog geen zin had, maar hij had wel een aantekening gemaakt.

23.55 uur: de ambulance was geweest en leeg weer vertrokken. Goddank had het surveillanceteam van de uniformdienst gedaan wat het moest doen. Een ruime binnenring was afgezet met rood-wit lint en de agenten hadden zonder andere sporen te verstoren een olifantenpaadje naar het slachtoffer gemaakt. Een van de twee, een jonge aspirant, meldde dat het lichaam gevonden was door een 43-jarige man die aan de rand van het park langs het Noordhollandsch Kanaal zijn hond uitliet. Het beest had iets geroken en zijn baas de bosjes in getrokken.

Maarten volgde zorgvuldig het paadje, zijn ogen op de grond gericht, zoekend naar sporen, naar dingen die opvielen, die daar niet hoorden. Oud instinct.

Het slachtoffer leek op de omschrijving die Jelle had gegeven van de vermiste studente. Het meisje lag op haar rug, de grijsblauwe ogen half geopend, gestold in een moment van acceptatie. De benen gespreid, rechtervoet naar buiten gedraaid. Rechterarm boven het hoofd, hand plat op de grond. De andere arm langs het lichaam, vuist gebald. Ze was geheel ontkleed, had alleen sokken en schoenen nog aan, hardloopschoenen, zag Maarten, en de beha zat rond haar hals geknoopt. Half onder het lichaam flarden van kapot gescheurde of geknipte sportkleding.

Afgezien van de sporen van de hond was de plaats delict nauwelijks verstoord. Het lichaam lag op een bed van laatste winterbladeren, midden in een strook struikgewas van minstens honderd vierkante meter. Maarten rook de aarde. Hij kreeg de indruk dat de plantsoendienst recent langs was geweest, de grond tussen de bosjes was aangeharkt.

Hoe was de dader – voor het gemak ging hij maar even uit van één dader – hier gekomen? Lopend, fietsend, met een scooter? Dat laatste was onwaarschijnlijk, zo'n ding trok de aandacht en je mocht er in het park niet overal mee rijden.

De afstand van hier tot het wandelpad was vrij groot, zeker tachtig meter. Ze zouden vanuit het park nauwelijks te zien zijn geweest. Had het slachtoffer de dader gekend? Waarom was ze meegelopen, dat hele stuk naar het struikgewas? Sporen van worsteling ontbraken, behalve rondom het lichaam. Het meisje had zich dus pas op het laatst verzet. Had de dader haar opgewacht? Wist hij dat ze hier langs zou komen? Of was hij haar gevolgd? Was het een goed voorbereide actie, of een impulsieve daad?

Maarten keek nog wat rond, maakte een paar aantekeningen en besloot verslag te gaan doen op

het bureau aan de Kabelweg. Hij wilde forensische opsporing niet voor de voeten te lopen en begaf zich naar zijn fiets. Op dat moment stopte Jelles dienstauto op het pad langs het kanaal. Maarten gebaarde dat hij eraan kwam. Hij zei tegen de agente dat ze terug zouden komen, zette zijn fiets weer op slot – die zou hij later wel meenemen – en liep naar de auto.

Jelle stapte uit. 'Is het dat meisje, denk je?'

'Ga maar kijken, ben benieuwd naar jouw eerste indruk.'

Jelle knikte en liep naar de agente van het surveillanceteam. Ze wees hem het olifantenpaadje. Maarten deed het portier van de auto open en ging op de bijrijdersstoel zitten. Het dashboard was zwak verlicht. Hij dacht aan het wat opgezwollen gezicht van het meisje. Hij had een notitie gemaakt van de donkere zweem die eroverheen lag. Dit was het begin van veel werk, veel overuren.

Jelle kwam terug naar de auto, langzamer dan net. Hij stapte in en startte de motor. Zijn stem klonk geschokt. 'Dat meisje lijkt sprekend op mijn jongste zusje.'

Maarten keek naar hem en wachtte af.

'Jessica is ook psychologie gaan studeren, net als ik. Zij gaat het wél afmaken, denk ik.' Hij glimlachte flauw. 'Merkwaardig hè, dat mensen zo op elkaar kunnen lijken. Ik schrok ervan.' Jelle trok op en reed langzaam het fietspad af, naar de uitgang van het park.

'Wat zei ze toen je voor de politie koos?'

'Ze vond het stom, maar ze begint eraan te wennen. We kunnen het goed met elkaar vinden.' Hij reed de Buiksloterdijk op en gaf gas. 'Ben blij dat zij dit niet hoeft te zien.'

Maarten knikte. 'En verder, wat viel je nog meer op?'

'Ze hebben haar telefoon meegenomen. Tenminste, zo op het eerste oog. De sportarmband rond haar bovenarm was leeg.'

'Ze?'

'Overdrachtelijk. Je mag ervan uitgaan dat het "hij heeft" moet zijn.' Jelle dacht even na. 'Er zaten verkleuringen op allebei de bovenarmen. En kleine rode spikkeltjes rond haar mond en op haar wangen, een soort irritatie. Plaksporen, tape?'

'Zou kunnen.'

Jelle keek even naar Maarten. 'Gek misschien, maar het tweede wat ik dacht was dat ze het koud gehad moet hebben, zo bloot op die natte bladeren.'

Dirk Rodenburg, districtschef en chef van de afdeling Zware Criminaliteit was chagrijnig. Hij was weggeroepen bij het verjaardagsfeest van zijn echtgenote en die had dat niet leuk gevonden. Het middernachtelijk overleg duurde kort. Nadat Maarten en Jelle verslag hadden gedaan belde Dirk het OM. De rechercheoffi-

cier van dienst besloot dat de volgende ochtend vroeg een Team Grootschalige Opsporing moest worden samengesteld. Dirk werd teamchef, Maarten zou de praktische leiding op zich nemen. Beiden waren tevreden met de snelle besluitvorming van de OvJ. Toen Maarten na de dood van zijn vrouw terug wilde naar de dagelijkse praktijk was Dirk hem opgevolgd als chef ZwaCri. Ze konden lezen en schrijven met elkaar. Ondanks de onderbezetting besloot Dirk zes extra rechercheurs uit de eigen afdeling vrij te maken voor het eerste onderzoek, met onmiddellijke ingang. Twee van hen, ervaren familierechercheurs, zouden direct na de ochtendbriefing op weg gaan naar de familie van Maaïke Ferwerda. Maarten was blij dat die taak nu aan hem voorbij ging.

Het was bijna halftwee, Jelle en Maarten reden terug naar het Noorderpark. Dirk had dat niet nodig gevonden, maar Maarten wilde aan het werk, beginnen met het buurtonderzoek. 's Nachts troffen ze andere mensen dan overdag. Morgen konden ze praten met de werkers van de plantsoendienst, parkeercontroleurs, krantenbezorgers. Nu was het tijd voor de nuttelozen van de nacht, de zwervers, de daklozen. Later zouden onvermijdelijk ook de joggers aan bod komen die dagelijks in het park liepen. Maarten zag ertegen op. Honderden keren dezelfde vragen stellen, voorgedrukte formulieren invullen. Hij moest Jelle maar een dagje laten meedraaien. Zou-ie wat van leren en tegelijk zijn energie kwijt kunnen.

Hij dacht aan het lichaam van het meisje, onder de natte struiken, bloot op de koude bladeren. Dat mannen elkaar vermoordden was tot daaraan toe, moord op een vrouw was in zijn ogen echt misdadig.

Ze hadden weinig aanknopingspunten. Waarschijnlijk betrof het de vermiste studente. Ze moesten uitzoeken wie haar vrienden en vriendinnen waren, of daar potentiële verdachten bij zaten, welke andere contacten ze had, waren er mensen met wie ze problemen had? Waar was ze de laatste uren voor de moord, wat had ze de laatste paar dagen gedaan?

Forensische opsporing liet nog geen tactische rechercheurs toe op de plaats delict. Het hoofd van FO, Rutger de Winter, zag Maarten en Jelle aankomen en liep naar de afzetting. Rutger en hij hadden ooit samen aan de Kleiberg in Apeldoorn op de academie gezeten. Ze kenden elkaar goed.

‘En?’

‘Zoolafdrukken, naar het zich laat aanzien van de dader, in ieder geval niet van het slachtoffer. Twee ervan bruikbaar. Het nagelvuil ook waarschijnlijk, hoewel haar vingernagels kort geknipt zijn. In haar linkervuist zijn een paar losse haren gevonden. Uitgetrokken. Zo op het eerste gezicht heeft de dader verder geen andere sporen achtergelaten.’

Maarten knikte. ‘En haar mobiel?’

‘Tot nu toe niet gevonden, het is onwaarschijnlijk dat die telefoon nog in de buurt is.’

‘Zodra de identificatie definitief is laten we de provider prints maken. Je weet nooit.’

Rutger knikte en liep terug. Hij stak zijn hand op als groet en draaide zich toen nog even om. ‘O ja, een hondengeleider is ook al op zoek geweest naar een mogelijke vluchtweg en naar dat verdwenen mobieltje, maar dat leverde niets op.’

De aspirante van de uniformdienst gaf Jelle naam en adres van de man die 1-1-2 had gebeld. Christian Baader woonde een paar honderd meter verderop, in een oude botter aan het kanaal. Hij was wakker, nog steeds erg overstuur en een beetje dronken. Nee, hij had geen mobiel, niet nodig, hij werkte altijd thuis, was freelance vertaler Duits. Toen hij Aldo uitliet had de hond iets geroken, was gaan janken. Hij had het dier weggetrokken bij het lichaam en was direct naar huis gerend om het alarmnummer te bellen. Hij had hier de hele avond zitten werken, terwijl vlakbij dit was gebeurd. Wie deed zoiets? En waarom hier? Normaal gebeurde er nooit wat. Die man, zo’n moordenaar, die liep hier dus gewoon rond. Dat kon toch niet? Wisten ze al iets, hadden ze al iemand opgepakt? Dat meisje, vreselijk, zo kwetsbaar, zo... dood. Christian Baader had goed gezien hoe het slachtoffer erbij lag.

Het was een lang en moeizaam gesprek geweest. Maarten en Jelle liepen zwijgend terug naar de noordingang van het park. Daar noteerden ze de kentekens van de zestien auto’s die op de Buiksloterweg geparkeerd stonden.

Jelle zou aan de hand van de feiten op de plaats delict een voorlopig daderprofiel samenstellen. Onderweg naar huis maakte Maarten aantekeningen. Vaste gewoonte, over wat hij te weten kwam en waarover hij moest nadenken, dat had hij van zijn mentor op de academie. ‘Als je het niet meteen opschrijft, dan weet je het later niet meer.’ Hij noteerde de belangrijkste vragen voor morgen. Kende het meisje de dader? Wat was het motief? Wat waren de mogelijke scenario’s en welke optie leek het meest waarschijnlijk?

Toen Jelle hem op de Silodam afzette en Maartens fiets uit de achterbak haalde, was het vier uur. Aan tafel klapte Maarten zijn iPad open en bekeek nog even zijn mail. Het meeste kon wachten. Eén bericht trok zijn aandacht. Lucas Dewals, zijn Vlaamse collega. Ze hadden afgesproken alleen via hun privé-mailadressen te communiceren.

Graag contact. L.

Maarten wilde direct zijn telefoon pakken, maar realiseerde zich hoe laat het was. Morgenavond zou hij Lucas bellen zodra hij weer thuis was. Hij schonk zich

een borrel in. Zijn piketdienst liep over vier uur af, hij had zijn aandeel wel geleverd vannacht.

Zoals vaker als hij probeerde te slapen verschenen de beelden die hem nu al zeker vijf maanden achtervolgden. Annes besmeurde handtas; een collega van forensisch onderzoek die hem bracht, onmachtig om iets te zeggen. De laatste keer dat hij de voordeur van hun appartement op de Brouwersgracht achter zich dicht trok. De kale plek waar hun naambordjes gehangen hadden. De foto's van het wrak van de zwarte BMW. En ook nu eindigde de reeks herinneringen in een van de grotere zittingszalen van de rechtbank aan de Parnassusweg. Het beeld dat hij daar zag, van ruim een maand geleden, deed het meeste pijn. De jongeman die vlak voor hem nonchalant in zijn stoel hing, een beetje achterover, het iets te lange haar krullend in de nek, het zwarte jack van dun soepel leer, gespierde schouders, de kleine zegelring aan de pink links. Voor Maarten was Ronny Wegter één groot cliché. Dat beeld raakte hij niet meer kwijt.

De voorzitter van de meervoudige kamer, een jonge vrouwelijke rechter, had weinig overwicht op hem gehad en was behoedzaam te werk gegaan. Haar vragen echoden door Maartens hoofd.

'U bent Ronne Angelo Wegter. Klopt dat?'

'Ja.'

'Geboren te Amsterdam op 6 december 1986.'

'Ja.'

'U woont op Markengouw in Amsterdam-Noord?'

'Ja.'

Maarten had alleen de rug gezien van de man die zijn vrouw had doodgereden. Wegter moest geweten hebben dat familie van het slachtoffer achter hem in de zaal zat, maar hij had niet één keer omgekeken.

Tegen acht uur was Maarten weer op de Kabelweg. In de loop van de ochtend werd het rechercheteam samengesteld, met 22 rechercheurs, een tactisch en een administratief coördinator en een misdaadanalist. Elk district in de regio-eenheid leverde mensen. Behalve twee collega's uit Ouder-Amstel en de misdaadanaliste kende Maarten vrijwel iedereen, sommigen al heel lang. Hij vroeg zich af waar Faridah Amrani vandaan kwam. Zoveel profilers waren er niet. Hij zou Jelle vragen haar achtergrond uit te zoeken.

De eerste gezamenlijke bijeenkomst was om twee uur. Zoals gewoonlijk had de computer een naam gekozen: dit opsporingsonderzoek zou de historie ingaan als de Morgenstond-zaak. Dirk Rodenburg leidde de vergadering en zette wat bekend was op een rij. Het slachtoffer kwam in geen van de politiestructuren voor en het nummer van haar gsm was nagevonden bij KPN. Het toestel was om 17.25 uur

uitgezet en na die tijd was er niet meer mee gebeld. De enige inkomende oproep was van haar tentamen-docent geweest. Het team van Rutger de Winter had in de houtige vertakking van een rododendronstruik een verfrommelde strook zilverkleurig ducttape gevonden. Het materiaal was naar het Nederlands Forensisch Instituut in Den Haag gestuurd. Daar hadden ze de apparatuur waarmee vingersporen zichtbaar gemaakt konden worden en konden ze een DNA-bemonstering uitvoeren van de voor- en de plakkant. De schouwarts had na inwendig tempen het tijdstip van overlijden voorlopig vastgesteld tussen 18.00 en 23.00 uur. Het opsporingsteam moest door met het buurtonderzoek naar passanten op dat tijdstip, de gangen van het slachtoffer nagaan en familie, vrienden en bekenden horen.

Jelle wilde niet vooruitlopen op de conclusies in het sectierapport, maar het leek waarschijnlijk dat de verwurging was veroorzaakt door de rond de hals geknoopte beha. Hij benadrukte dat details hierover binnenskamers moesten blijven. Dat was daderinformatie.

Maarten glimlachte. Mooier had hij het niet kunnen zeggen. Hij knikte even naar Jelle en ging plassen. De tweede helft van de vergadering zou nog meer routine zijn, hij wist wat er ging komen. Voor hem was een moordzaak iets wat je alleen deed. Een gevecht tussen rechercheur en dader, een strijd waarin chefs en subchefs alleen maar een verwarrende rol speelden. Hij had de pest aan vergaderingen, dienstroosters en wisselingen van de wacht, hij was ook altijd te laat.

Hij waste zijn handen. In de verte denderde het verkeer op de A10 voorbij. Het rook naar natte lappen en schoonmaakmiddel. Hij had behoefte aan frisse lucht. Als het enigszins kon probeerde hij weg te blijven uit dit anonieme kantoorgebouw. Politiewerk gebeurde op straat, niet in vergaderkamers. Hij had veel politiebureaus van binnen gezien, ze waren allemaal hetzelfde, doorgangshuizen, hij vond ze deprimerend. In de gangen stonden altijd dozen en kapotte meubels, alsof ze eeuwig aan het verhuizen waren. In zijn tijd als inspecteur Jeugd en Zeden op bureau Warmoesstraat was hij ooit in verband met een disciplinaire maatregel ontboden op de eerste verdieping van het hoofdbureau aan de Elandsgracht, op de zogeheten gouden gang, bij de bazen. In die tijd had hij te maken met incest, verkrachting en kindermoord en hij had een onderzoeksdossier over een van de zaken meegenomen naar huis, tegen alle regels in. Zijn chef had iets willen naslaan en gemerkt dat de map verdwenen was. Maarten gaf meteen toe dat die bij hem thuis lag. Hij kende de regels, clean desk en een lege tas, maar de zaak was bijna rond, hij wilde doorwerken. Zijn superieuren speelden het hard. Ze begonnen over 'vertrouwelijke informatie die het bureau niet had

mogen verlaten', gaven hem een uitbrander en hielden een half maandsalaris in. Maarten was daar nog steeds kwaad over.

Op weg naar de uitgang was hij in de paternosterlift uit chagrijn twee keer helemaal rondgegaan, via de zolder naar de kelder, weer naar de begane grond. Het was het enige leuke wat hij zich herinnerde van dat bezoek aan het hoofdbureau. Kooien zonder deuren, constante snelheid. Je mocht er maar met twee personen in en je moest goed opletten bij het in- en uitstappen. Glimmend geboende bruine betimmering, grote handgrepen. Zijn vrouw had hem ooit verteld dat het ding genoemd was naar de rozenkrans, Anne was katholiek opgevoed. Hij had nog lang lopen piekeren hoe het nou kon dat die kooien op het hoogste en het laagste punt rechtop bleven hangen.

Toen hij terugkwam in de briefingroom maakte Dirk Rodenburg net de samenstelling van de koppels en hun taakverdeling bekend. Hij begon aan een treurigmakende opsomming van de faciliteiten: een kantoorruimte met meubilair en zes pc's. Aan de muur een whiteboard voor de foto's van de forensische opsporing en de plattegronden van de plaats delict, aan het plafond een beamer. Er waren geen extra dienstauto's, geen portofoons, laat staan gsm's. De eerste twee dagen zouden administratief medewerkers van de eigen afdeling bijspringen. De rechercheurs moesten hun rapporten, journaalmutaties en procesverbalen voorlopig 'beneden' inleveren. Maarten kende het systeem en vond het heerlijk dat hij al dat leeswerk niet meer hoefde te doen. De tactisch en administratief coördinatoren zouden voortdurend alle rapportages lezen. Achtten zij verder onderzoek zinvol, dan schreven ze een nieuwe opdracht uit met datum en nummer. Beneden werden in de computer de juiste verbanden gelegd. Zodra een koppel rechercheurs toe was aan een nieuwe opdracht kwamen ze die daar halen.

Na de briefing vroeg Dirk of Jelle en Maarten nog even wilden blijven. Hij keek somber, meer dan gewoonlijk. Het was afwachten wie door de vier andere districten gestuurd zouden worden, hij had er een hard hoofd in. En de faciliteiten waren een ramp. Het zou hem dágen kosten om wat extra spullen naar de Kabelweg te krijgen. Hij voorzag dat al zijn energie ging zitten in het operationeel maken van het team en wilde dat Maarten en Jelle een koppel vormden met een speciale opdracht. Maarten was de meest ervaren politiemans van het bureau en Dirk had behoefte aan een vliegende keep, inzetbaar waar en wanneer het hem uitkwam, met een directe terugkoppeling. Op die manier kon hij de vinger beter aan de pols houden.

's Avonds belde Maarten naar Antwerpen. Lucas Dewals was inspecteur bij de Belgische Federale Politie. Een jaar of zes geleden had Maarten hem kunnen helpen bij een smokkelzaak in de Antwerpse haven. Drugsdoorvoer naar Nederland. De jongere collega was hem dankbaar geweest. Nu had Maarten hem, zonder opgave van reden, gevraagd of hij tijdens een lopend onderzoek kon uitzoeken wat er was gebeurd met het wrak van een zwarte BMW E46 met kenteken 76-ZH-JJ. Lucas had beloofd zijn best te doen en was wat op het spoor.

Even leek het of zijn verhaal niets te maken had met Maartens zoektocht. Het afgelopen weekend was er een vechtpartij geweest op de Grote Markt, tegenover een populaire discotheek, de Piano Bar. Een van de arrestanten was Kamiel Hartogh, een draaideurcrimineel met een lang strafblad, die zich bewoog in de Vlaamse drugscene. In Hartoghs mobieltje hadden ze het nummer gevonden van een autoschadebedrijf in Deurne, Mertens Demontage. Lucas vertelde dat zijn mensen Mertens woensdag een routinebezoekje hadden gebracht. Bij het doorzoeken van de administratie hadden ze bewijzen gevonden dat op maandag 25 november vier personenauto's na handmatige ontmanteling waren geplet in een verplaatsbare autopers. Daaronder was een zwarte BMW met het bewuste kenteken. Hij beloofde te bellen als er nog meer relevants uit het onderzoek rond Mertens naar boven kwam.

Maarten bestudeerde zijn aantekeningen. Het wrak van de BMW was woensdag 16 november vorig jaar vrijgegeven en twee dagen later, op vrijdag 18 november opgehaald door een onbekende Vlaams sprekende man met een autoambulance, ook een BMW met een Belgisch kenteken, 3-CCT-651. De baliemedewerker herinnerde zich dat het ging om een F10, uit de 5-serie, veel nieuwer dus dan het wrak dat hij kwam halen.

Officieel was alles in orde. De Vlaming had een machtiging van Ronny Wegter en toonde een kopie van diens legitimatiebewijs, het kentekenbewijs van het wrak, de autosleutels en zijn eigen rijbewijs. Merkwaardig genoeg was door de baliemedewerker geen kopie van dat rijbewijs gemaakt. Het wel genoteerde kenteken van de F10 stond op naam van de eigenaar van Mertens Demontage. Het wrak was dus naar België gebracht en daar in de autopers geëindigd. Je kon je afvragen waarom helemaal daarheen, maar op zich had dat niets te betekenen. Hij herinnerde zich dat ergens in het verbaal iets stond over een reparatie aan het koelsysteem. Nu bleek er dus een relatie tussen het autoschadebedrijf en een drugs crimineel.

Maarten dacht aan het onderzoeksrapport van de Verkeersdienst. De auto was na de inbeslagname technisch onderzocht en gecontroleerd op veiligheidsstatus. Er was geen aanleiding geweest het wrak te strippen, wel werd melding gemaakt van ontbrekende airbags. Hij wist dat die lege ruimtes vaak gebruikt werden voor smokkel van drugs en wapens, maar was dat in dit geval ook zo? Hij had zich afgevraagd waarom met die melding niets gedaan was. Zouden de stashes luchtdicht geweest zijn om narcotica honden te misleiden? Waarom was het al dan niet prepareren van de holtes niet in het rapport vermeld? Nonchalance? Zouden er meer opslagruimtes geweest zijn? In het chassis, de tank, in het reservewiel? Waarheen was de BMW op weg geweest? Was het wrak daarom zo snel vernietigd? Als zijn vermoeden klopte, was hier veel meer aan de hand.

Half april nu, ruim vijf maanden waren verstreken. De eigenaar van de BMW kon hij niet benaderen, Ronny Wegter was de sleutel tot alles wat hij wilde weten, maar die was na de uitspraak ruim drie weken geleden meteen vastgezet. Zonder officiële opdracht begon hij niks. Het wrak bestond niet meer. Hij moest achter de Vlaams sprekende man aan. En het bedrijf van die Mertens. Misschien moest hij zelf naar Antwerpen, maar wanneer? En wat moest hij daar beginnen in z'n eentje?

Hij had nauwelijks geslapen. Denken, denken. Maarten deed het licht aan in de badkamer en keek in de spiegel. Blauwgroene ogen die altijd alles zagen, nu vooral zichzelf. Steeds dunner wordend blond haar, rimpels en donkere wallen. Eenenvijftig, weduwnaar en doodmoe. Hij verbaasde zich erover hoe hij zich handhaafde. De dag na Annes crematie had hij besloten weer aan het werk te gaan. Op de Kabelweg zouden ze niets aan hem merken. Buitenkant glad, binnenkant kapot. In het begin was hij blij bezig te zijn, even de eenzaamheid ontvluchten, zich concentreren op iets anders. Hij hield het bij, werkte alweer 162 dagen, maar hij sliep nauwelijks. Nachtenlang keek hij televisie; concertregistraties, natuurfilms, als het maar bewoog.

Volgens Anne had hij een regelmatig gezicht. Saai, misschien was hij dat ook. Werken, slapen en opstaan. Soms ging hij, net als een paar andere collega's, dagen achter elkaar pas na middernacht naar huis. Zonder uitzondering moesten ze dan om acht uur 's morgens weer paraat zijn. In zo'n periode schoor hij zich één keer in de drie dagen. Hij voelde aan de stoppels op zijn kin, was niet zo op uiterlijk, maar het gebeurde te vaak. Had hij weken van meer dan honderd uur aan een zaak gewerkt en het leverde niets op. Een reeks van feiten ja, maar geen verdachte.

Hij ging zich douchen, de dienst wachtte.

De dagelijkse vergadering van het TGO begon om 8.30 uur. Mannen, een paar vrouwen en veel beker-tjes koffie. Roken mocht al jaren niet meer. Ook de voor het onderzoek verantwoordelijke officier van justitie was op de Kabelweg aanwezig. Maarten kende Lydia Govaert van eerdere zaken. Hij wist dat het concrete recherchewerk haar zeer interesseerde. Ze probeerde zich zo min mogelijk te bemoeien met het directe verloop van het opsporingsonderzoek, kende de kwaliteiten van ZwaCri en wilde het team niet voor de voeten lopen. Maar ze wilde weten wat er gebeurde, op ieder moment. Begrijpelijk, hij wist hoe zwaar haar verantwoordelijkheid woog. Zij was tenslotte degene die moest zorgen dat het onderzoek volgens de wettelijke regels verliep, opdat ze tijdens de zitting niet door de verdediging onderuit gehaald zouden worden.

Maarten mocht haar wel. Energieke vrouw, ambitieus, niet gauw tevreden. Iemand van het openbaar ministerie had Maarten ooit verteld dat ze na haar scheiding nog harder was gaan werken dan daarvoor.

Naast haar zat Paul Onnes, parketsecretaris en directe assistent van Govaert, onafscheidelijk. Dosiertijger, sparringpartner. Goeie jongen met een zesde zintuig waar weinig collega's tegenop konden, hij rook fouten en foutjes al voor het dossier goed en wel open was.

Ieder koppel deed kort verslag. De administratie stopte de proces-verbalen hiervan dagelijks in twee grote leesmappen. Teamleden die niet aanwezig konden zijn hoorden de pv's te lezen. Het stoorde Maarten dat maar weinig rechercheurs dit echt deden. Er waren rapportages over de identificatie van het slachtoffer door de familie en het buurtonderzoek bij de woonboten in het Noordhollandsch Kanaal. Op basis van een plattegrond van de gemeentelijke plantsoendienst was een situatieschets van de plaats delict gemaakt. De studentenkamer van Maaike Ferwerda was doorzocht, haar voicemail uitgeluisterd, twee koppels brachten haar agenda in kaart en checkten de adresbestanden op haar laptop. Drie andere koppels hoorden familie, vrienden en bekenden.

Na de briefing gingen Jelle en Maarten op verzoek van Dirk Rodenburg de vriend van het slachtoffer horen. Ze doorliepen de gebruikelijke procedure met standaardvragen, maar Sander Budding was als verdoofd en nauwelijks in staat met hen te praten. Hij had twee recente foto's van Maaike op zijn mobiel, maar hij kon er niet naar kijken. Jelle nam de telefoon over en mailde ze naar zijn eigen inbox op de Kabelweg. Het werd duidelijk dat het stel niet samenwoonde, maar wel veel bij elkaar was. Sander had zijn

vriendin maandagochtend voor het laatst gezien, toen ze ging douchen. Ze hadden de halve nacht gepraat over de aanstaande vakantie, in mei zouden ze tien dagen gaan lopen in Portugal. Woensdag had Sander de hele avond gerepeteerd met een studentenkoor, dat alibi bleek te kloppen.

Aansluitend aan het verhoor moest Jelle naar het NFI aan de Laan van Ypenburg in Den Haag, waar de sectie die middag zou plaatsvinden. Patholoog-anatoom was Judith Korterink. Jelle zou de identiteitscontrole doen, de overdracht van het lichaam aan de begrafenisondernemer regelen en voor Maarten een afspraak met Korterink maken om maandag het sectierapport te bespreken.

De zaterdagochtendbriefing begon teleurstellend. Het NFI had twee halve vingersporen op het ducttape gevonden. Ze waren naar de Nationale Recherche Informatiedienst in Zoetermeer gestuurd, om te worden getoetst in het systeem met alle vingerafdrukken van bij de politie bekende criminelen, maar beide sporen vertoonden minder dan twaalf karakteristieke punten. Op basis daarvan kon geen vergelijking worden gemaakt. KPN-peilingen naar de mobiele telefoon van het slachtoffer hadden niets opgeleverd. Het ding was onvindbaar, waarschijnlijk onklaar gemaakt of vernietigd.

Het lichaam van het slachtoffer was vrijdag om 19.00 uur vrijgegeven. De familie had de crematie gepland op dinsdag 18 april. Rodenburg sloot af met een goed bedoelde peptalk over de '72-uursregel' bij de recherche. De kans om een moord of doodslag op te lossen daalt na 72 uur snel. Ze waren nu ruim twee etmalen onderweg, ze hadden niet veel tijd meer.

Ook de zondag bracht weinig nieuws. De sporen op de plakkant van de tape kwamen voor honderd procent overeen met het DNA-profiel van het slachtoffer. Jelle had gelijk gehad toen hij veronderstelde dat haar mond was afgeplakt. Het buurtonderzoek bij de woonboten had niets opgeleverd, wel was uit de roosters van de plantsoendienst duidelijk geworden dat het gebied rond de plaats delict op de ochtend van de moord groot onderhoud had gehad. Alles was in het begin van de middag vrij van blad en aangeharkt achtergelaten. Het verklaarde waarom ze alleen zoolafdrukken van slachtoffer en dader gevonden hadden. Het verklaarde niet het bladerbed onder het lichaam van het meisje.

Strak stucwerk, hoge ramen, een ondergaande zon die dwars door de ruimte prikte. De flinke stapel onuitgepakte verhuisdozen zou hij voorlopig niet aanraken. Geen tijd, geen fut, geen zin. Zijn oude vertrouwde stoel rook nog naar de was waarmee hij het leer behandeld had, direct na de verhuizing begin ja-

nuari. Hij had de Engelse oorfauteuil negen jaar geleden van Anne gekregen, op hun tiende trouwdag.

Maarten staarde over het IJ. Het donkere water maakte hem rustig. Hij dronk van zijn whisky. Na Annes dood had hij sterke behoefte gehad het op een zuipen te zetten, maar hij wist dat dit een weg zonder einde was. Af en toe een borrel om in slaap te komen, wijn bij het eten, meer niet. Hij voelde de warmte van de massief houten vloer aan zijn blote voeten en vroeg zich af of hij ooit de tijd zou vinden om de studio verder in te richten. Hij had zo snel mogelijk weg gewild uit het dubbele appartement aan de Brouwersgracht. Alles ademde daar herinnering. Anne en hij hadden per testament hun aandeel in de twee etages aan elkaar vermaakt. Hij had het geheel onder de vraagprijs verkocht, maar kon zich dit appartement begane grond aan het IJ veroorloven. In een opwelling had hij het gekocht. Kaal, wit en leeg, volstrekte rust. Voormalig kantoor, grenzend aan een berging, op de eerste verdieping een pied-à-terre van een Nederlandse ontwerpster die werkte in Londen en alleen af en toe in de weekeinden aanwezig was. Eén grote, hoge ruimte. Wanden, plafond en vloer had hij extra laten isoleren. Hij had een nieuwe, prijzige hifi-installatie gekocht, een rib uit zijn lijf, maar hij had het ervoor over. Bruckners Eerste kon snoeihard. Toen hij zich als nieuwe bewoner ging voorstellen aan de bovenbuurvrouw stond zijn installatie op hoog volume, maar daar was er niets van te horen.

Drie weken later was het appartement verbouwd tot een grote woon-werkruimte, een slaapkamer en een badkamer. Hij had besloten alleen een kleine kitchenette te laten installeren. Zag eruit als een wandkast, maar alles zat erin, magnetron, oventje, koelkast, aanrecht, Nespresso-apparaat. Hij zou nooit meer koken en voortaan buiten de deur eten.

Haar dood had hem ontregeld, onzeker gemaakt. Het dagelijkse houvast was verdwenen. Waarom zou hij nog achter andere criminelen aan jagen? Er was er maar één achter wie hij aan moest: de klootzak die Anne had doodgereden. Over minder dan een jaar zou die verdomme weer op straat lopen.

Plotseling begon hij te huilen, geluidloos. Door zijn tranen heen zag hij Anne, vaag, ergens boven het water, als in een droom. Hij voelde zich alleen en leeg. Ze wuifde naar hem, zwaaide hem moed toe. Het duurde een tijd voor hij zichzelf weer onder controle had.

Het was donker, stil en koud geworden. Het huilen had hem opgelucht. De zaak was zijn houvast, daarop moest hij zich concentreren, niet op zijn verdriet. Hij ging op een rij zetten wat hij wist, dat was hij aan Anne verplicht. Muziek nu, adem, ritme, gezelschap. Filmmuziek, Philip Glass, voor het eerst na de verhuizing. Samen hadden ze *The Hours* gezien en de vol-

gende ochtend meteen de soundtrack gekocht. In bed hadden ze nog gekibbeld over wie van de drie actrices de beste was.

Hij zette de thermostaat iets hoger, deed een paar lampen aan en startte zijn computer op. Maakte gloeiend hete koffie, hij begon weer helder te denken. Naast zijn pc lagen een stapeltje A3-papier, wat kleurpotloden en een plakstift. Hij hield van schema's, van onderlinge verbanden, van overzicht. Hij maakte een tweede espresso, ging zitten en keek naar het overzicht op zijn beeldscherm. Wat had hij aan informatie verzameld?

Alle zaaknummers van de dossiers had hij vervangen en hij had de files nieuwe namen gegeven. Het portret van Wegter verscheen, van voren en opzij. De politiefoto's waren genomen bij de in verzekeringstelling. Maarten staaarde naar het gezicht van de jongeman die Anne had doodgereden. Hoekig, donkerbruine ogen, sterke kin, donkerblond achterovergekamd haar, modieus ongeschoren.

Het strafblad, de twee bijbehorende dossiers, het proces-verbaal van het verhoor na zijn aanhouding, Maarten had alles wat hij te pakken kon krijgen tot in de details bestudeerd. Het materiaal bevestigde zijn eerste indruk. Ronny Wegter was een kleine crimineel die als heler wat rommelde met gestolen spullen, gewend om zijn kop te houden en niet op te vallen. Kort na de dag van de uitspraak was Maarten naar Markengouw gegaan. Vrijwel aan de rand van de bebouwing, dicht tegen de A10, lag het kleine woonwagencamp waar Wegter woonde. Het woud van schotelantennes deed hem denken aan de af luisterstations van Defensie. Het was alsof iedereen hier kon horen wat de recherche van plan was.

Zo'n vijftien staanplaatsen voor caravans en chalets, dicht op elkaar, achter de ramen vitrages en siersmeedwerk rond de tuintjes. Maarten voelde zich een buitenstaander in een wereld van familiebanden en erecodes en dat was hij hier ook. Ronny woonde in een kleine stacaravan. In de voortuin onder een afdakje een quad en een zwarte scooter. De buurvrouw vertelde dat hij voor Wegters moeder aan de andere kant moest zijn.

De deur stond op een kier. De klopper, de kop van een herdershond met een ring in zijn bek, maakte een hard, donker geluid. Het verraste Maarten hoe jong Ronny's moeder was. Klein van stuk, kort donkerblond haar met de vage resten van een coupe soleil. Ze maakte een slonzige indruk, liep op haar sokken, het halletje stond vol met schoenen en slippers. Maarten had vluchtig zijn legitimatie laten zien en 'recherche' gemompeld. Ze was niet onder de indruk, verder dan de voordeur van het chalet was hij niet gekomen. Ja, Ronny ging wel vaker met de wagen naar België. Meestal voor de garage, dan was er weer iets met een van die auto's. Hij moest ook wel eens

door naar Lille, dan nam hij altijd van die Franse chocoladestaafjes voor haar mee. Koerierswerk voornamelijk, en auto's wegbrengen en ophalen voor die jongen van Mertens. Verder zat hij in de ambulante handel. De ochtend na dat ongeluk had hij ook weer vroeg weg moeten, naar Drenthe, maar dat was dus niet doorgegaan. Nee, ze wist niet waarnaartoe precies, ergens achter Hoogeveen. Ronny zei nooit zoveel. Maar waar kwam hij eigenlijk nu nog voor? Na de misser met die wietplantage had haar zoon nooit meer iets geflikt, toch? Ja, dat ongeluk, met drank op, dat was een stommitieit natuurlijk. Het kostte Maarten moeite zich in te houden. Hij had alleen nog gevraagd of haar zoon eigenlijk een relatie had. Ja, een vriendin in Landsmeer. Michelle, een goeie meid, ze was al twee keer bij hem op bezoek geweest sinds hij vastzat.

Pas in de bus terug was Maarten weer wat gekalmeerd.

Maandagmorgen opende Dirk Rodenburg de vergadering eindelijk met positief nieuws: het NFI had gemeld dat bij het eerste onderzoek blauwe vezelsporen aangetroffen waren in het profiel van de schoenzolen van het slachtoffer. De sporen waren zwaar vervuild door de natte aarde en zo minuscuul dat het tot gistermiddag geduurd had voor ze de chemische samenstelling konden vaststellen. Het bleek een synthetische vezel met een wind- en waterbestendige coating. Waarschijnlijk sportkleding. Er was geen match met de kleding van het slachtoffer, dus het lag voor de hand dat het kleding van de dader betrof. Aan de hand van de kenmerken daarvan zou de herkomst misschien vastgesteld kunnen worden. Dat betekende fabrikanten afbellen.

Maarten voelde zijn eerste indruk bevestigd. De dader was dus waarschijnlijk ook aan het sporten geweest, of deed op z'n minst alsof. Over leeftijd zei dat niet zoveel. Hij zag soms mannen joggen die aanzienlijk ouder waren dan hijzelf.

OvJ Lydia Govaert besloot dat de zaak de volgende avond in Opsporing verzocht moest. Het was korte termijn, maar het kon. Ze stelden vast wie en wat ze wilden bereiken en welke daderinformatie absoluut niet naar buiten mocht. In de uitzending om 20.30 uur op NPO1 zou een portretfoto van Maaïke worden getoond en een oproep worden gedaan naar getuigen die haar tussen 16.00 en 22.00 uur gezien konden hebben.

Direct na de vergadering vertrok Maarten naar het NFI voor de bespreking van het sectierapport. Hij had Judith Korterink gebeld of hij na hun afspraak met haar mee terug kon rijden naar Amsterdam. Ze had warm en hartelijk gereageerd, wilde weten hoe het met hem ging.

Maarten had haar voor het eerst ontmoet toen hij met Anne meeging naar een uitvoering van haar nieuwe koor, Musica Nova. Judith was een van de oudgedienden en medeoprichter. Ze had Anne destijds bij het voorzingen allerhartelijkst ontvangen en ze waren door de jaren heen goede vriendinnen geworden. Judith had een bijzonder gevoel voor het researchewerk. Hij mocht haar graag. Zo nauwgezet en precies als ze haar werk deed, zo los en ontspannen was ze in haar vrije tijd. Lang voor Annes dood was Maarten na een politieborrel in hevig debat met haar geraakt over de kwaliteit van het forensisch onderzoek van het instituut. Ze waren beiden bijzonder eerlijk tegen elkaar geweest. Hij had een paar dagen een licht gevoel van verliefdheid gehouden.

Een patholoog-anatoom in een vrouwenkoor, Maarten bleef het een rare combinatie vinden. In zijn tijd bij ZwaCri had hij uren in een forensisch lab doorgebracht, zowel in de wachtkamers als in de sectieruimtes. Zingen paste daar niet bij. Pathologen-anatomen waren stille, ambachtelijke werkers. Ze spraken altijd in hun dictafoons, nauwelijks tegen elkaar. Judith had lachend gereageerd en opgesomd welke andere professies in haar koor vertegenwoordigd waren. Maarten had gegeneerd geroepen dat hij normaal niet zo'n last had van vooroordelen.

Judith was een van degenen die hem vorig jaar had opgevangen. De dag na de crematie was Maarten begonnen met schoonmaken, als in trance, twee dagen lang. Hij kon niet anders, hernieuwd leven moest beginnen, nú. Hij had foto's gemaakt van alle persoonlijke dingen: Annes nachtkastje, kledingkast, schoenenrek, de opengeslagen helft van hun bed, het make-upplankje in de badkamer, haar werktafel, allemaal details die hij nooit wilde vergeten. Klassieke muziek aan, hard. Hij kende zijn cd's, noot voor noot. Bach, strijkkwartetten, symfonieën, Sjostakovitsj, Sibelius. Muziek kalmeerde hem, maakte zijn hoofd leeg. Hij wilde geen geluiden van buiten meer horen, geen stemmen, niet nog meer slecht nieuws.

Laden en kasten leeg, vuilnis weg, wasmand leeg, bleekwater in het toilet en de gootsteen, ramen lappen. Op de tweede avond had Judith op de stoep gestaan met een pan soep. Ze was daarna meerdere keren onverwacht langsgekomen met een kant-en-klare pastaschotel of een fles wijn, ze had kranten en tijdschriften voor hem gekocht, ze hadden met z'n tweeën Annes kleren uitgezocht. Wat moest weg, wat kon anderen nog van pas komen. Bepaalde kleding moest absoluut de vuilverbranding in. Maarten moest er niet aan denken dat hij iemand tegenkwam in Annes lievelingstrui. Uiteindelijk waren Judith en hij met veertien vuilniszakken vol kleren en schoenen naar de kringloopwinkel geweest.

Judiths broer, Bob, was letselschadespecialist. Hij had de verzekering van de dader gebeld. Ze weigerden uit te keren, de dader was dronken, hij had ook níét in de auto kunnen stappen, hij had gevolg kunnen geven aan het stopteken van het surveillance-team. Bob had eerst uitgezocht of de schade in een civielrechtelijke procedure op de man verhaald kon worden. 'Welke schade?' had Maarten geroepen. Inkomstenderving, de kosten van de crematie, Annes fiets, emotionele schade. 'Dat wil ik helemaal niet, ik wil geen geld van die klootzak! Ik wil dat hij de bak in draait, voor altijd! Dood door schuld, roekeloos rijden, dronken achter het stuur, overtreding van de maximumsnelheid, negeren van een stopteken!' Die avond had hij voor het eerst gehuild, van woede, verdriet en frustratie.

Vier maanden later begon de strafzaak. Inhoudelijke zitting voor de meervoudige strafkamer bij de rechtbank op de Parnassusweg, woensdagmiddag 13.30 uur. Ronny Wegter toonde weinig berouw of spijt over wat hij veroorzaakt had. Maarten had de zaal woedend verlaten, nog voor de officier van justitie aan zijn requisitoir begon. Veertien dagen later was de uitspraak een diepe teleurstelling. Dood door schuld. First-offender, geen recidivegrond, verbijsterend genoeg was er volgens de rechtbank juridisch gezien onvoldoende sprake van roekeloosheid. Eén jaar onvoorwaardelijke gevangenisstraf, een taakstraf van 240 uur en een ontzegging van de rijbevoegdheid voor de duur van drie jaar waarvan een jaar voorwaardelijk.

De stem van de vrouwelijke rechter galmde na door zijn hoofd. Een aarzelende voorzitter, leek bang om de verdachte hard aan te pakken. Waarom in godsnaam? Straf moet afschrikken, moet voorkomen dat een dader opnieuw de fout in gaat. Deze uitspraak was onbegrijpelijk. Onaanvaardbaar.

Die avond was hij vreselijk dronken geworden. Hij wilde genoegdoening, gerechtigheid, wraak nemen op de klootzak die hem zijn geluk ontstolen had. Hij zou Ronny Wegter fileren, tot op het bot. Zijn intuïtie zei hem dat er meer moest zijn. Waarom was die klootzak op de vlucht geslagen? Waarom had hij zo hard gereden? Alleen angst voor een bekeuring was niet voldoende. Wat wilde hij verborgen houden? Waarom toonde hij geen berouw? Maarten wilde alles weten wat er over de man te vinden was. Iedere minuut van zijn leven zou hij onderzoeken, ieder woord dat hij had gezegd zou hij wantrouwen, iedere stap die hij had gezet controleren.

Maarten wist dat hij alleen stond, dat hij in het geheim moest opereren. Zijn superieuren zouden nooit toestemming geven voor zo'n onderzoek, zelfs Rodenburg niet. Ook in Dirks ogen zou hij te persoon-

lijk betrokken zijn, waren rationaliteit en objectiviteit ver te zoeken. Hij was partij, kwetsbaar in zijn beoordeling van de feiten. Maarten zag dat precies andersom. Die avond besloot hij zelf een onderzoek te starten naar Ronne Angelo Wegter, de man die zijn vrouw had doodgereden.